

Resurrecció i mort d'Oliva

*4t ESO
IES Cotes Baixes (Alcoi)
12/Abril/ 2017*

*Alba Alcanyís
Lucia Aranda
Núria Pons*

ÍNDEX

ÍNDEX	3
I. JUSTIFICACIÓ DE LA PROPOSTA	5
II. CONTEXTUALITZACIÓ DE LA PROPOSTA	6
2.1 CENTRE I AULA ON S'IMPLANTARÀ LA PROPOSTA D'INNOVACIÓ DIDÀCTICA	6
2.2 OBJECTIUS GENERALS DE L'EIXIDA LITERÀRIA	6
2.3 ASPECTES DE LA PROGRAMACIÓ DEL CURS VINCULATS A LA PROPOSTA	7
2.4 CARACTERÍSTIQUES DE LA PROPOSTA I PLANTEJAMENT METODOLÒGIC	7
2.5 OBJECTIUS DIDÀCTICS	8
2.6 CONTINGUTS	9
2.7 COMPETÈNCIES	9
2.8 DATES DE REALITZACIÓ	10
2.9 TEMPORITZACIÓ	10
2.10 CRITERIS D'AVALUACIÓ	10
2.10.1 <i>Rúbrica d'avaluació</i>	11
III. ASPECTES CONCRETS: LLOCS LITERARIS I PARTICIPANTS	12
3.1 LLOCS QUE ES VISITARAN	12
3.2 PARTICIPANTS	14
IV. SEQÜÈNCIA PREVISTA D'ACTIVITATS	15
4.1 ACTIVITATS D'ABANS D'EIXIR	15
4.2 ACTIVITATS DURANT L'EIXIDA	18
4.3 ACTIVITATS EN TORNAR DE L'EIXIDA	21
V. CONCLUSIÓ	23
5.1 CONNEXIÓ DE LA PROPOSTA AMB LA INVESTIGACIÓ I LA INNOVACIÓ	24
5.2 ASPECTES DEL PROCÉS D'INVESTIGACIÓ-ACCIÓ QUE CONTEMPLA LA VOSTRA INTERVENCIÓ	24
5.2.1 <i>Formulació del problema</i>	24
5.2.2 <i>Recerca de possibles solucions</i>	24
5.2.3 <i>Planificació de la intervenció</i>	24
5.2.4 <i>Intervenció amb el grup-classe</i>	25
5.2.5 <i>Avaluació</i>	25
5.2.6 <i>Divulgació, revisió i implementació</i>	25

VI. BIBLIOGRAFIA	27
VII. ANNEXOS	29
7.1 FRAGMENTS DE L'OBRA	29
7.2 MAPA DE LA RUTA	32
7.3 TRÍPTIC DE LA RUTA	33

I. JUSTIFICACIÓ DE LA PROPOSTA

L'interès central del nostre projecte és la introducció de l'alumne en el món literari i el coneixement de la terra i de la cultura pròpia. Quan entrem a l'aula, sovint, ens trobem amb un alumnat que desconeix els valors culturals de la seua terra. És per aquest motiu que considerem que per fomentar l'estima del territori i la cultura cal conscienciar els estudiants sobre la riquesa que els envolta. Per això busquem vincular la lectura amb l'exploració del territori mitjançant la realització d'una ruta literària.

En aquest projecte es crea una ruta literària partint de l'obra *Resurrecció i mort de G.T.* de Josep Lluís Roig ambientada a diferents pobles del País Valencià i de Catalunya (Benidorm, Alcoi, Oliva i Terrassa). Concretament, la ruta se centrarà en la visita a la vila d'Oliva per apropar els estudiants als fets que es narren en l'obra i per donar-los a conèixer el territori que els envolta, els costums i la història d'aquesta població, ja que molts dels llocs esmentats a l'obra i l'autor són d'Oliva.

La ruta literària constituirà l'eix central de la seqüència didàctica dissenyada per als alumnes de segon cicle d'Educació Secundària. Els textos seran el centre d'aprenentatge i s'utilitzaran per connectar els interessos dels estudiants amb la lectura. A més de potenciar les diferents competències lingüístiques.

A partir de l'estudi de les obres d'autors del País Valencià, com és el cas que ens ocupa, podem observar la vinculació de l'obra literària amb el territori, així com la voluntat d'ubicar el fet narratiu en un espai conegut i proper. Per aquesta raó, hem considerat interessant traslladar aquesta perspectiva de l'autor a l'aula per tal de potenciar l'estima per la llengua i per la terra. Mitjançant les interferències entre la literatura i la realitat buscarem fomentar la reflexió i la sensibilització de l'alumnat al voltant de la Guerra Civil amb la investigació i la recerca d'informació sobre alguna qüestió que haja suscitat curiositat en l'alumne durant la lectura.

Amb la ruta també es pretén que els espais que apareixen en el llibre resulten més familiars i propers per als estudiants ja que, com hem esmentat, la majoria dels fets de *Resurrecció i mort de G.T.* ocorren a Oliva.

II. CONTEXTUALITZACIÓ DE LA PROPOSTA

2.1 CENTRE I AULA ON S'IMPLEMENTARÀ LA PROPOSTA D'INNOVACIÓ DIDÀCTICA

L'IES Cotes Baixes és un dels instituts públics de la ciutat d'Alcoi. En aquest cas els agrupaments són heterogenis, és a dir, hi ha diversitat de perfils d'alumnes. Per això les activitats dissenyades durant la ruta són variades i contempen diferents graus de dificultat. D'aquesta manera es garanteix que tots els estudiants, independentment de quin siga el seu ritme d'aprenentatge, puguen participar i realitzar les tasques que es plantegen sense entrebancs.

Hem de tenir en compte que la ruta literària s'ha d'entendre com una activitat d'animació a la lectura vista com una font de plaer i d'aprenentatge, i no pas com una imposició o una tasca feixuga ni complicada.

Aquesta ruta s'adreça als alumnes del segon cicle d'ESO, concretament de 4t d'ESO, amb l'objectiu que coneguen tant els espais en què transcorre l'obra com el valor històric i cultural d'Oliva (la Safor), ja que els alumnes alcoians no acostumen a conèixer ni la ciutat ni el valor patrimonial que l'envolta.

2.2 OBJECTIUS GENERALS DE L'EIXIDA LITERÀRIA

Amb la proposta literària que es presenta a continuació es volen assolir diversos objectius. El primer és fomentar l'hàbit lector i el gust per la lectura, així com millorar la competència lectora dels estudiants que, tot i la millora dels resultats obtinguts en l'informe ¹PISA de 2015, encara apareix com una de les mancances entre l'alumnat d'Educació Secundària i Batxillerat.

Un altre dels objectius que es vol aconseguir mitjançant aquesta activitat és promoure el coneixement del patrimoni històric i cultural del País Valencià. Concretament, es volen donar a conèixer els efectes i les conseqüències que va tindre la Guerra Civil espanyola en el territori, concretament en el municipi d'Oliva durant el 1936, moment en el qual ciutats com Oliva i Alcoi es van convertir en seus del govern republicà i en els centres d'ajuda humanitària als refugiats.

¹ PISA 2015. *Programa para la Evaluación Internacional de los Alumnos. Informe español (2015)* [en línia]. [Data de consulta: 7 de gener de 2017]. <<http://www.mecd.gob.es/dctm/inee/internacional/pisa-2015/pisa2015preliminarok.pdf?documentId=0901e72b8228b93c>>

Al marge dels aspectes purament històrics, la ruta busca contextualitzar l'obra amb aspectes socioeconòmics, com l'agricultura, que han influït en la manera de ser i fer del País Valencià fins al dia d'avui.

Potenciar la cultura valenciana i els escriptors locals, és un altre dels objectius que es persegueix mitjançant aquesta ruta. És de vital importància que els alumnes coneguen la producció literària del seu territori perquè prenguen consciència de la vàlua que això suposa per a la literatura valenciana, en particular, i per a la catalana en general. Així mateix, la lectura d'obres literàries locals permet acostar els estudiants a la seua varietat geogràfica, el valencià en el cas que ens ocupa.

Finalment, la ruta té per objectiu fomentar l'aprenentatge significatiu dels alumnes mitjançant l'experimentació tant dins com fora de l'aula. Nombrosos estudis demostren que el nivell d'aprenentatge dels alumnes és més alt quan l'aprenent es converteix en un subjecte actiu, cosa que es pot aconseguir amb aquest tipus d'activitat.

2.3 ASPECTES DE LA PROGRAMACIÓ DEL CURS VINCULATS A LA PROPOSTA

La proposta didàctica que es presenta porta per títol *Resurrecció i mort d'Oliva*. Tot seguit es presenten els aspectes de la programació del curs vinculats a la proposta.

2.4 CARACTERÍSTIQUES DE LA PROPOSTA I PLANTEJAMENT METODOLÒGIC

Aquesta proposta té un total de vuit activitats, quatre corresponen a activitats d'abans de l'eixida, tres a activitats durant l'eixida i una darrera que correspon a l'activitat de després de l'eixida.

Les activitats que s'han plantejat tenen un caràcter divers i variat. Així hi ha activitats de dos tipus: les que inclouen activitats que fan referència a la literatura i les que fan referència al context històric i sociocultural d'Oliva.

Quant als recursos, en les activitats d'aula s'utilitzen recursos propis de l'exposició oral, recursos per a escriure i recursos digitals. Per a les activitats de durant la lectura, s'utilitzaran principalment recursos orals i digitals —telèfon mòbil. Finalment, per a les activitats de després de l'eixida, s'utilitzaran recursos per a escriure.

2.5 OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Promoure el tractament transversal de les matèries d'història i de llengua i literatura valencianes.
- Conèixer l'escriptor local Josep Lluís Roig i una de les seues obres, *Resurrecció i mort de G.T.*
- Identificar el tema, les idees principals, l'argument i la intenció de l'autor de l'obra literària *Resurrecció i mort de G.T.*
- Treballar la comprensió i l'anàlisi de l'obra literària *Resurrecció i mort de G.T.* mitjançant la tertúlia i el debat sobre l'obra a classe.
- Relacionar el contingut de l'obra literària *Resurrecció i mort de G.T.* amb temes d'actualitat.
- Saber expressar oralment l'opinió sobre algun aspecte relacionat en l'obra *Resurrecció i mort de G.T.* de manera correcta i senzilla.
- Fomentar el treball cooperatiu i en grup per a la realització de les activitats d'abans i durant l'eixida.
- Fomentar el treball autònom per a la realització de l'activitat final.
- Relacionar l'obra *Resurrecció i mort de G.T.* amb la Guerra Civil espanyola i els comitès d'ajuda internacional.
- Fomentar el sentit crític en relació amb les causes i les conseqüències dels conflictes armats en general, i la Guerra Civil espanyola i la guerra de Síria, en particular.
- Conèixer els efectes de la Guerra Civil espanyola en la vida de la població civil.
- Conèixer alguns dels llocs històrics del municipi d'Oliva.

2.6 CONTINGUTS

- Visualització del documental *València 1936, comença la guerra civil*.
- Lectura de l'obra literària *Resurrecció i mort de G.T.*
- Comprensió, interpretació i anàlisi de l'obra literària *Resurrecció i mort de G.T.*
- Elaboració de presentacions orals relacionades amb els capítols del llibre per al debat a classe.
- Creació d'una activitat relacionada amb la lectura per fer-la durant la ruta.
- Elaboració i realització d'una entrevista a l'escriptor Josep Lluís Roig.
- Ús de les xarxes socials Twitter i Instagram per reflexionar sobre l'obra literària *Resurrecció i mort de G.T.*
- Producció d'un diari de treball sobre les activitats d'abans, durant i després de l'eixida.

2.7 COMPETÈNCIES

De les vuit competències que s'han d'assolir en acabar l'Educació Secundària Obligatòria, en aquesta proposta es treballen les competències següents:

Competències comunicatives

- Competència comunicativa lingüística i audiovisual

Competències metodològiques

- Tractament de la informació i competència digital
- Competència d'aprendre a aprendre

Competències personals

- Competència d'autonomia i iniciativa personal

Competències específiques centrades a conviure i habitar el món

- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
- Competència social i ciutadana

2.8 DATES DE REALITZACIÓ

La ruta literària *Resurrecció i mort d'Oliva* està planificada per al 12 d'abril, abans de les vacances de Pasqua, ja que el clima és més càlid i és més bo perquè els alumnes puguin fer la ruta amb comoditat. A més, es contempla com una activitat de tancament del 2n trimestre, just abans de donar les notes finals.

2.9 TEMPORITZACIÓ

La proposta didàctica que es presenta està pensada per realitzar-se durant 10 sessions, tot i que dependrà del ritme dels estudiants que s'allarguen o que s'escurcen. Així, les activitats d'abans d'eixir es preveu que es duguen a terme durant sis hores repartides en tres sessions. Les activitats durant l'eixida, són les més llargues, ja que es preveuen realitzar durant una jornada escolar (de 8 a 17 h, aproximadament). Finalment, l'activitat programada per a la tornada, s'ha contemplat com una activitat per a fora de l'aula, per això es donarà un termini d'una setmana.

2.10 CRITERIS D'AVUACIÓ

- Participar activament i respectuosament en la tertúlia i els debats realitzats a classe.
- Participar en equips de treball per aconseguir la confecció d'activitats adequades per realitzar durant la ruta literària.
- Interpretar l'obra *Resurrecció i mort de G.T* analitzant-ne el contingut per construir-se una opinió crítica.
- Avaluar de manera autònoma les activitats pròpies i dels companys, atenent la qualitat, la quantitat, la pertinència i la claredat de les propostes.
- Planificar i escriure amb adequació, coherència, cohesió i correcció ortogràfica i gramatical i lèxica del seu nivell educatiu el diari contemplat com a activitat final.
- Realitzar amb sentit crític i creativitat, les tasques individuals i col·lectives, amb autonomia.

2.10.1 Rúbrica d'avaluació

Valoració criteris	No assolit	Poc assolit	Mitjanament assolit	Assolit
Participa activament i respectuosament en els debats plantejats a classe.	No hi participa.	Pràcticament no hi participa.	Hi participa, però amb algun tipus de dificultat.	Hi participa i no presenta cap tipus de dificultat.
Participa cooperativament en la realització de l'activitat de durant l'eixida.	Pràcticament no hi participa.	Hi participa, però poc.	Hi participa.	Hi participa amb molt d'interès i dedicació.
Interpreta la lectura de l'obra i reflexiona de manera crítica.	No és capaç d'interpretar la lectura.	Interpreta la lectura, però no es capaç de fer-ne la reflexió.	Interpreta i reflexiona de manera crítica amb alguna dificultat.	Interpreta i reflexiona de manera crítica sense cap tipus de dificultat.
Elabora el diari seguint els criteris d'adequació, coherència, cohesió i correcció del seu nivell.	No l'elabora.	Elabora el diari amb dificultats.	Elabora el diari, però comet petits errors.	Elabora el diari seguint els criteris d'adequació, coherència, cohesió i correcció del seu nivell.

III . ASPECTES CONCRETS: LLOCS LITERARIS I PARTICIPANTS

3.1. LLOCS QUE ES VISITARAN

Com que a *Resurrecció i mort de G.T.* apareixen molts llocs d'Oliva, s'han seleccionat els que són més significatius per a l'obra, ja que també es visitaran llocs no literaris i, a més, si es visitaren tots els llocs la ruta seria molt extensa. Per aquest motiu, s'ha limitat el nombre de llocs de la visita a 10, ja que hi ha llocs que es troben molt pròxims entre ells.

Els estudiants no disposaran de l'ordre de visita dels llocs, ja que els hauran d'ordenar ells mateixos en el ²tríptic que se'ls repartirà. Ací es presenten els llocs que es visitaran durant l'eixida ordenats:

1. Plaça de l'Estació d'Oliva. Aquest serà el punt de partida de l'eixida. L'autobús deixarà en aquest punt els estudiants i professors per esmorzar i començar la ruta. Aquest lloc s'ha triat perquè en l'obra apareix l'antiga estació de tren d'Oliva, localització que s'ha considerat adequada perquè l'autor els explique què va ocórrer amb aquesta estació que ja no funciona i que ara és una plaça. A més, els estudiants podran veure de passada la Pastisseria Sanchis, que també apareix en l'obra, tot i que abans es tractava d'un hotel. La pastisseria no és un lloc de la ruta, però, com que el grup estarà allí, podran veure-la i, si ho desitgen, comprar l'esmorzar.

2. L'Ajuntament d'Oliva serà el segon lloc que els estudiants podran visitar, ja que els va de passada per arribar al següent punt de la ruta. A més, de camí a l'ajuntament, passaran per l'hotel on s'allotgen dos dels personatges de l'obra, Anne-Lise i Kristina. Com que no es disposa de prou temps, el grup no parará en aquest punt i seguirà fins arribar a l'ajuntament, encara que no siga un lloc literari.

3. En tercer lloc, els estudiants visitaran la Biblioteca Tamarit. Es tracta d'un dels llocs literaris, ja que dos dels protagonistes de l'obra hi van per cercar informació. Els estudiants veuran la façana i després faran una visita pel seu interior. Un cop fora de l'edifici, un dels ³grups presentarà el seu treball a la resta de companys i, seguidament, els professors presentaran les ⁴pistes per endevinar el següent lloc de la ruta.

4. Museu Etnològic d'Oliva. Aquest és el quart lloc que es visitarà. És un lloc literari, ja que apareix a l'obra. És un dels llocs idonis per situar els estudiants en el context en què se

² Vegeu Annex 7.3

³ Vegeu apartat 4.1.1

⁴ Vegeu apartat 4.2, activitat 7

situa *Resurrecció i mort de G.T.* Els estudiants faran una visita guiada pel Museu Etnològic i, en l'última planta (sala de reunions/conferències), el grup corresponent presentarà la seua activitat a la resta dels companys.

5. Museu Arqueològic d'Oliva. Després del Museu Etnològic, es visitarà el Museu Arqueològic d'Oliva, un indret amb un gran interès històric. No és un lloc literari, ja que no apareix en l'obra, però s'ha considerat adequat incloure'l a la ruta per la proximitat amb la resta de llocs. Com que es pretén interrelacionar matèries amb la ruta, la visita al Museu Arqueològic és adequada per interrelacionar l'assignatura de valencià amb la d'història. Per aquest motiu, la visita per aquest museu la guiarà el professor/a d'història junt amb l'autor.

6. Després de visitar el casc urbà d'Oliva, el grup es dirigirà cap a la platja d'Oliva pel Camí de les fonts. Es tracta d'un camí que permetrà connectar els estudiants amb la natura, ja que aniran pel costat del riu i estaran envoltats de vegetació autòctona. Aquest camí permetrà que els estudiants parlen amb l'autor d'allò que els desperta curiositat i interès.

7. Platja d'Oliva. Després d'haver seguit el Camí de les fonts, el grup arribarà a la platja. És un lloc literari, ja que en l'obra hi apareix sovint perquè era la zona on hi havia algunes de les colònies infantils. A la platja els estudiants tindran temps de dinar i descansar una mica.

8. Colònia Mare Nostrum. És una de les colònies de refugiats que apareixen a *Resurrecció i mort de G.T.* Ací l'autor els explicarà tot el que va ocórrer a les colònies i tot el que s'hi feia. La colònia se situa a la platja, però només se'n podrà veure la façana perquè actualment és una propietat privada. La visita a la Colònia Mare Nostrum servirà perquè els estudiants conversen amb l'autor.

9. Hort de La Bosca. Aquest serà l'últim lloc de la ruta. Es tracta del lloc on mort el protagonista de l'obra, és a dir, és un dels llocs més significatius del llibre. Els estudiants passejaran pel parc i s'acomiaran de l'autor. A més, s'extrauran unes conclusions de tota la visita i l'últim grup presentarà el seu xicotet projecte. L'autobús recollirà els estudiants a l'entrada del parc i el grup tornarà a Alcoi.

3.2. PARTICIPANTS EN LA RUTA

Durant la ruta hi haurà dos mediadors externs. L'autor de la novel·la en serà el mediador principal i farà de guia durant tota l'eixida. Quan es visite la biblioteca, el bibliotecari/a serà el guia del recorregut que es farà per l'interior.

Els docents que faran la ruta seran els professors de valencià i el professor/a d'història, ja que s'interrelacionen les dues matèries en aquesta ruta literària.

IV . SEQÜÈNCIA PREVISTA D'ACTIVITATS

S'ha elaborat una sèrie d'activitats que els alumnes haurien de realitzar per tal de fer la ruta literària. Les activitats s'han dividit en tres fases: abans d'eixir, durant l'eixida i després de l'eixida.

4.1 ACTIVITATS ABANS D'EIXIR:

1. Lectura i comentari de textos literaris: **Ara els protagonistes som nosaltres!**

La durada d'aquesta activitat serà de 20 min per grup, és a dir, dues sessions. Abans de realitzar la lectura, es crearà una etiqueta a Twitter perquè els alumnes piulen durant la lectura tot allò que els agrada del llibre. A més, aquesta etiqueta s'utilitzarà durant la preparació de la ruta. L'etiqueta que s'utilitzarà serà #Resurreccióimort.

Per a realitzar aquesta activitat la classe es dividirà en 5 grups: un grup per capítol del llibre i un dels grups per als 3 últims capítols, d'extensió més breu. En primer lloc, se'ls demanarà que lligin el llibre en un temps determinat i després, una vegada finalitzat, s'utilitzarà un total de dues sessions, és a dir, dues hores, per comentar per grups els aspectes més destacables de cada capítol. La divisió per capítols i temàtica del llibre és la que apareix en la següent taula:

Capítol 1: 15 de març	Mort de Nini
Capítol 2: 16 de març	Guerra Civil i ajuda humanitària de Noruega
Capítol 3: 17 de març	La vida del refugiat
Capítol 4: 18 de març	Sentiments contradictoris
Capítol 5,6 i 7: 19, 20 i 21 de març	Desenllaç

Un cop dividits els capítols entre els diversos grups organitzats a classe de manera aleatòria, cadascun dels grups haurà de preparar unes qüestions sobre el capítol per realitzar una tertúlia/debat a classe. Cada grup dedicarà uns 20 minuts aprox. per parlar sobre el capítol que el professor haurà assignat. El professor és el mediador d'aquesta tertúlia/debat. A més, després de comentar tots els capítols, es plantejarà una qüestió als alumnes perquè relacionen l'obra amb temes d'actualitat, per exemple: En el capítol 3, el professor podria plantejar una qüestió entorn a allò que pensen els estudiants de la vida dels refugiats que

apareixen en el llibre i de la vida dels refugiats de Síria. La finalitat és que aprenguen a analitzar allò que llegeixen i a utilitzar recursos propis de l'expressió oral, ja que a 4t d'ESO no estan gaire treballats.

L'objectiu d'aquesta activitat és que els alumnes refresquen la memòria després de llegir el llibre i fomentar el seu esperit crític. A més, amb aquesta activitat es pretén que els alumnes desenvolupen i utilitzen els recursos propis de l'expressió oral.

2. Creació d'expectatives: **On és G.T?**

La durada d'aquesta activitat serà d'una sessió, és a dir, un hora. Es tracta d'una activitat per grups, tot i que una part de l'activitat es realitzarà de manera individual.

Durant aquesta activitat d'una sessió els estudiants visualitzaran un fragment del documental *València 1936. Comença la Guerra Civil* per contextualitzar l'obra. Es tracta d'una activitat pensada per a una sessió de l'assignatura d'història. El professor repartirà per grups un seguit de qüestions en paper perquè els alumnes responguen mentre visualitzen el documental. Després, utilitzaran els últims 20 min per corregir les qüestions en veu alta tots junts a classe i resoldre els dubtes que els sorgisquen. La visualització del documental servirà per introduir els alumnes en el context històric de l'obra, pràcticament desconegut per a ells, i del qual deuen tenir uns coneixements bàsics en el moment de realitzar la ruta.

En cas que els alumnes continuen amb dubtes, el professor hauria d'utilitzar una altra sessió per comentar allò que no entenen bé els estudiants i tornar a explicar-ho a classe.

L'objectiu d'aquesta activitat és situar els estudiants en el context històric de l'obra i interrelacionar les matèries de valencià i d'història. Per aquest motiu l'activitat es realitzarà durant una sessió de l'assignatura d'història.

3. **Qui és Josep Lluís Roig? Què esperem de la ruta?**

La durada d'aquesta activitat serà d'una sessió i es realitzarà per grups.

El professor dissenyarà un ⁵itinerari amb els espais que es visitaran amb Google Maps. Durant aquesta sessió, el professor presentarà els llocs que es visitaran a la ruta, tot i que els alumnes en podran proposar d'altres, que es podran modificar si el professor ho creu convenient.

Després de veure els llocs que es visitaran a la ruta, els estudiants hauran de confeccionar un qüestionari, aportant dues qüestions per grup, per fer una entrevista a l'autor durant l'eixida, ja que Josep Lluís Roig serà el seu guia durant la ruta literària. Es realitzarà

⁵ Vegeu Annex 7.2

un qüestionari amb les preguntes que proposen els estudiants i, d'aquesta manera, els alumnes podran fer una entrevista a l'autor.

Per acabar, el professor plantejarà una qüestió individual perquè els alumnes la responguen en un paràgraf de manera escrita: Què esperes de la ruta? Aquesta qüestió servirà als alumnes per reflexionar sobre allò que esperen de la ruta i les sensacions que creuen que experimentaran (en finalitzar la ruta, se'ls plantejarà una qüestió per veure si han superat les expectatives que tenien abans de fer l'eixida i que haurien plasmat prèviament en el paràgraf que se'ls demana en la primera qüestió). El professor recollirà els fulls i els guardarà per tornar-los a repartir després d'haver fet la ruta.

Amb aquesta activitat es pretén que els alumnes tinguin informació sobre els llocs que visitaran. A més, es vol desenvolupar el seu esperit crític i els recursos propis de l'expressió escrita a través de la pregunta que se'ls formularà en acabar la sessió.

4. Art Atack: siguem creatius!

Aquesta activitat està prevista per realitzar-la en dues sessions i es farà per grups.

Per realitzar aquesta activitat, dividirem els estudiants en grups i, com que la ruta ja estarà dissenyada, ha d'haver-hi tants grups com llocs que es visitaran a la ruta, ja que el professor assignarà cada lloc a un grup perquè realitzen el treball sobre el capítol en què apareix el lloc o sobre el lloc en concret. A més, el professor presentarà uns fragments de l'obra (que s'inclouen en els annexos) i, d'aquesta manera, podran fer el seu petit treball en relació amb el fragment que han seleccionat.

El professor proposarà un nombre d'activitats, com ara, la realització d'un portfolio, representació d'un fragment, fer un conte, un mural, etc. Els alumnes podran dissenyar les activitats lliurement. Després de proposar les activitats, els estudiants triaran de manera individual el treball que els interessa realitzar. Una vegada hagen triat el treball, s'agruparà els estudiants segons el tipus de treball que hagen triat, d'aquesta manera tots els estudiants faran el treball que els agrada (s'intentarà que els grups tinguin el mateix nombre de membres, tot i que podrà haver-hi algunes variacions d'un o dos alumnes). Cal tenir en compte que el professor els donarà les pautes a seguir en cadascun dels treballs que realitzaran.

Un cop hagen triat el treball i estiguen els grups fets i les pautes establertes, els estudiants començaran a elaborar el treball. Com que sols disposem de dues sessions per manca de temps, els grups hauran de treballar a casa per tenir el treball acabat.

A continuació, es presenta un xicotet exemple d'un fragment que podrien utilitzar els estudiants per fer el seu treball:

«Jo pensava, també sense cap motiu, que Oliva seria un poble menut i senzill, però no. I en l'embolic dels carrers em vaig veure obligada a deixar ma mare a l'hotel mentre el buscava. La vaig deixar que llegia o es mirava el catàleg de l'exposició, emocionada encara, mentre lluïa, orgullosa, el pin a la camisa, com un fermall.» (Roig 2015:69).

Aquest fragment es presentaria en un dels llocs de la ruta, com ara, a l'inici del recorregut, i els alumnes l'exposarien junt amb el treball que haurien realitzat, per exemple un pòster.

L'objectiu d'aquesta activitat és que el dia de l'eixida cada grup porte el seu treball acabat per presentar-lo a la resta de grups en el lloc de la ruta que els haja assignat el professor, de manera que tots puguin veure el treball que ha fet la resta de companys i compartir opinions.

4.2 ACTIVITATS DURANT L'EIXIDA:

Abans d'eixir el professor/a repartirà el tríptic a tots els alumnes, que servirà per guiar-los una mica durant la ruta. A més, els estudiants han de piular i penjar a Instagram tot allò que vulguen mentre es realitza l'eixida. Com que l'etiqueta a Twitter ja s'haurà creat, se'n crearà una altra a Instagram per tenir totes les fotos que realitzen els alumnes i els professors juntes.

5. Pròxima parada...

Aquesta activitat es realitzarà en grups. Els alumnes portaran preparada l'activitat que hagen realitzat per grups i la presentaran en els llocs que visitaran durant la ruta. A cada lloc que es visite eixirà un dels grups a presentar el seu xicotet projecte a la resta dels companys, que podran fer-los preguntes. Cada grup haurà de fer una presentació d'uns 10 min en què hauran de parlar tots els membres del grup. Cal destacar que els estudiants no sabran l'ordre en què presentaran les seues activitats i l'endevinaran a partir de les pistes que els donaran els professors.

La presentació dels treballs es farà en el següent ordre i tots els grup hauran de llegir el seu fragment abans de presentar el treball:

1. Parc de l'estació d'Oliva: en aquest punt de la ruta, hi haurà tres fragments seleccionats prèviament pel professor (§7.1, fragments, 1, 2, 3). El grup que haja escollit aquest treball haurà de realitzar un mural amb un dibuix sobre allò que els suggereix el fragment.

2. Ajuntament d'Oliva: al segon punt, els estudiants llegiran dos fragments relacionats amb el lloc (§7.1, fragments 4, 5). Per a aquesta activitat, els professors proporcionaran fotos de l'ajuntament perquè destaquen quines parts de l'edifici són modernistes, noucentistes i neoclassicistes. Aquests conceptes els hauran estudiat prèviament a l'assignatura d'història, amb la qual cosa el professor de la matèria els podrà ajudar amb el treball, proporcionant-los els conceptes teòrics perquè la tasca siga més senzilla.

3. Biblioteca Tamarit: aquest espai no el tindrà assignat cap grup, ja que serà el bibliotecari qui farà la visita guiada pel seu interior. En aquest cas, serà l'autor qui llegirà el fragment 6, que és a l'annex §7.1.

4. Museu Etnològic d'Oliva: en aquest espai el grup tindrà assignats els fragments 7 i 8 de l'annex §7.1. Ací el grup haurà d'elaborar un conte d'una o dues pàgines amb les següents pautes: que parle sobre la terra, que isquen entre dos i quatre personatges i que parle d'una època anterior a l'actual.

5. Museu Arqueològic: en aquest punt de la ruta els estudiants no presentaran cap treball, ja que hauran d'escoltar l'explicació del professor d'història, que serà el seu guia en aquest espai.

6. Carrer de les Fonts: com que aquest és el camí que se seguirà per anar a la platja, ací tampoc no es realitzarà cap activitat per grup. Els estudiants que ho desitgen podran preguntar a l'autor tots els dubtes que els sorgisquen o que els hagen sorgit durant la lectura.

7. Platja: després de dinar, un dels grups presentarà algunes de les fotografies de les colònies escolars d'Oliva que el fotògraf alemany Walter Reuter va fer durant la Guerra Civil.

8. Colònia Mare Nostrum: un dels grups haurà de buscar imatges, una notícia o qualsevol informació relacionada amb la situació dels refugiats actuals. En aquesta activitat hauran de destacar les diferències i les similituds que hi veuen respecte als refugiats que hi ha a *Resurrecció i mort de G.T.* Els fragments que hauran de llegir són el 10 i 11 §7.1.

9. De camí al parc de l'Hort de la Bosca, passarem per l'hotelet on s'allotgen els personatges d'Anne-Lise i Kristina. Aquest lloc no apareix a la ruta, però com que els estudiants hi passen per anar al parc, s'aprofitarà perquè l'autor llegisca el fragment 12. En acabat, el grup es dirigirà cap al següent punt.

10. Hort de la Bosca. L'últim grup haurà de llegir els tres últims fragments de §7.1. El grup haurà de representar els fets que s'exposen als textos, elaborant un xicotet teatre. Podran agafar companys perquè els ajuden amb la representació. La representació no haurà de tenir una durada superior a 10 min.

L'objectiu d'aquesta activitat és que els alumnes desenvolupen els recursos propis de l'expressió oral i adequar-los al context.

6. Parlem amb l'autor!

Aquesta activitat estarà organitzada per grups i es prepararà prèviament a l'aula. Cadascun dels grups haurà proposat dues qüestions per formular a l'autor, que serà l'acompanyant durant tota la ruta. Quan s'arribe a cadascun dels llocs que es visitaran durant la ruta, un dels grups li formularà dues qüestions per tal de descobrir més coses relacionades amb el context, l'obra, etc.

Relacionar els llocs amb l'obra, el context i l'autor és un bon mètode d'arrodonir la ruta literària i resoldre els dubtes que tenen els estudiants després d'haver fet la lectura. L'objectiu d'aquesta activitat és que els alumnes lliguen tot allò que no els queda clar a l'obra, ja que l'autor és qui millor els pot resoldre els dubtes.

7. Sherlock Holmes

Aquesta activitat haurà estat dissenyada prèviament pels professors de les dues matèries que s'interrelacionen en aquesta ruta. Els professors hauran preparat unes pistes perquè els estudiants esbrinen el lloc que es visitarà a continuació (ex. Estem a la biblioteca i es presenta una pista que ens envia a la platja).

L'últim que es farà a cadascun dels llocs que es visiten serà presentar unes pistes perquè els estudiants esbrinen quin serà el següent lloc a visitar. Els professors hauran preparat unes targetes que repartiran al grup que haja presentat el seu treball perquè les llegisquen en veu alta per a la resta de companys. Hauran de col·laborar tots els estudiants per descobrir quin és el pròxim punt de la ruta. Com que en el tríptic hi figuren els llocs, no els serà gaire difícil endevinar quin serà el següent lloc de la visita. En el tríptic hi haurà uns quadres en blanc que apareixeran al costat de cada lloc i els estudiants hauran de numerar-los per ordre de visita durant la ruta. El tríptic quedarà complet quan finalitze la ruta.

Aquesta activitat es realitzarà a cada lloc després que cada grup presente el seu projecte a la resta i després d'haver plantejat les dues qüestions a l'autor, que podrà ajudar-los. Si els estudiants no aconsegueixen endevinar el lloc que visitaran, els professors podran donar-los més pistes i ajudar-los.

L'objectiu de l'activitat és que els alumnes aprenguen a cooperar i a treballar en grup per aconseguir un objectiu que, en aquest cas, és descobrir el següent punt de la ruta.

4.3 ACTIVITATS EN TORNAR DE L'EIXIDA:

8. Diari de...

Activitat d'avaluació.

Aquesta activitat durarà una setmana aproximadament, ja que els estudiants hauran de treballar a casa de manera individual.

Amb tot allò que els estudiants hauran recollit de les xarxes socials i a classe, els estudiants hauran de completar un diari. Com que *Resurrecció i mort de G.T.* està escrit en forma de diari, ara seran els alumnes qui n'hauran d'escriure un. Aquesta activitat es presentarà abans de llegir el llibre perquè els alumnes prenguen nota de tot mentre realitzen les activitats i la ruta.

L'activitat consisteix en la confecció d'un diari sobre la lectura i la ruta de manera individual. Els alumnes podran dissenyar el diari com més els agrada, lliurement, així podran treballar de manera autònoma. Allò que s'avaluarà serà el contingut del diari, tot i que es tindrà en compte la presentació i l'ordre.

Els alumnes hauran d'incloure tot allò que han treballat al llarg de la ruta amb fotografies, fragments, piulades de Twitter, etc. A més, com que ho escriuran en forma de diari, hauran de dir si els ha agradat tot el que s'ha anat fent en cada sessió i donar la seua opinió, tal com ho farien si escrigueren un diari personal.

Per finalitzar, lliuraran el diari al professor, que utilitzarà una sessió per ensenyar tots els diaris a la resta d'alumnes perquè puguin compartir opinions i veure el treball que han fet els seus companys. Després d'haver vist tots els treballs, es realitzarà una reflexió final sobre la ruta i la lectura.

L'objectiu d'aquesta activitat és que els alumnes reflexionen i facen un recull de tot allò que s'ha realitzat durant la ruta i abans de realitzar-la, així tot quedarà arxivat.

V. CONCLUSIÓ

5.1 CONNEXIÓ DE LA PROPOSTA AMB LA INVESTIGACIÓ I LA INNOVACIÓ

Som conscients que redactar unes conclusions d'una ruta literària sense haver-la dut a la pràctica comporta determinades limitacions. Ara bé, la proposta de plantejar la realització de rutes literàries com una activitat de després de la lectura pensem que pot augmentar la motivació dels estudiants per la lectura, ja que els alumnes tenen la possibilitat de conèixer la història i els espais geogràfics mencionats a l'obra. A més a més, el fet de buscar la vinculació entre lectura i territori permet endinsar l'estudiant en el món literari i en el coneixement de la seua història i la seua cultura.

Considerem que aquesta activitat d'aprenentatge és una de les millors formes per fomentar la iniciativa de l'estudiant per la lectura d'obres literàries catalanes, augmentar el seu esperit crític i la seua curiositat pel seu territori i la seua cultura. A més a més, és una bona forma d'introduir l'ús de les TIC a l'aula, ja que durant la lectura i durant l'eixida a Oliva els alumnes hauran d'anar piulant tot allò que vegem o que els suscite alguna curiositat.

També creiem que és una proposta molt interessant per a l'alumnat perquè no sols millora la capacitat de comprensió del text literari sinó que permet la interdisciplinarietat de les matèries. En aquest cas, l'alumne pot conèixer de primera mà on estaven ubicades algunes de les colònies infantils que va haver a Oliva durant la Guerra Civil. Fet que els pot fer reflexionar i augmentar la seua capacitat analítica envers als fets ocorreguts.

A més a més, mitjançant les activitats proposades abans, durant i després de la ruta literària, els estudiants també tenen la possibilitat de desenvolupar el registre estàndard tant oral com escrit en situacions de comunicació reals: com és el cas de l'entrevista a l'autor, les piulades durant la ruta literària, els debats realitzats a classe o la recitació d'un fragment de *Resurrecció i mort de G.T.*

Finalment, considerem que és interessant usar la visió que té l'autor de l'obra a l'aula per tal de potenciar l'estima per la llengua, la història i la cultura del seu territori, ja que moltes de les obres escrites per autors de parla catalana, com és el cas que ens ocupa, situen els espais narratius en lloc coneguts i propers pels lectors.

5.2. ASPECTES DEL PROCÉS D'INVESTIGACIÓ-ACCIÓ QUE CONTEMPLA LA VOSTRA INTERVENCIÓ

5.2.1 *Formulació del problema*

«La professió docent fa anys que reconeix l'existència de relació entre l'hàbit lector i l'èxit escolar» (Departament Ensenyament, 2015). Així mateix es demostra que una major implicació en la lectura augmenta la competència lectora dels estudiants.

Entre els elements que ajuden a incrementar la implicació hi destaca la llibertat d'elecció de les lectures, així com la possibilitat de parlar sobre el que llegeixen. Això és, tertúlies literàries, xerrades amb els autors, rutes literàries, lectura en veu alta a l'aula, etc.

Partint d'aquesta idea i després de corroborar la manca de competència lectora dels alumnes durant l'etapa de l'Educació Secundària Obligatòria creiem que es de vital importància potenciar l'hàbit lector mitjançant activitats que demanen la seua implicació.

Paral·lelament, la lectura es percep com una font de coneixements relacionats amb l'entorn més immediat dels alumnes, ja que els apropa a situacions o temes que els poden resultar familiars.

Precisament la desconexió que tenen els alumnes del seu entorn i d'alguns dels fets històrics més destacats fa necessari que la lectura es plantege com una eina d'aprenentatge d'aquests continguts.

5.2.2 *Recerca de possibles solucions*

Tal com es desprèn de l'apartat anterior sembla clara la necessitat que les activitats que es plantegen per fomentar l'hàbit lector i millorar la competència lectora dels alumnes requereixen la implicació dels alumnes.

Així doncs, la ruta literària es presenta com una activitat que aconsegueix aquest requisit. Al mateix temps, s'ofereix com una alternativa a activitats més clàssiques com són les tertúlies literàries o els clubs de lectura.

5.2.3 *Planificació de la intervenció*

La ruta literària permet a les persones que la realitzen relacionar la literatura amb el territori. Fet que fa que la ruta es contemple com una activitat ideal per traure els textos de les aules i com un dels recursos més eficaços i rendibles en l'assignatura de Llengua i literatura.

Així, en el cas que ens ocupa, la ruta literària *Resurrecció i mort d'Oliva* ens obre la porta a relacionar la lectura amb el context històric i sociocultural de la capital de la Safor.

5.2.4 Intervenció amb el grup-classe

La proposta està pensada per desenvolupar amb els alumnes de 4t d'ESO de l'IES Cotes Baixes d'Alcoi com una activitat inclosa en l'assignatura de Llengua i literatura valencianes.

A causa de la relació entre literatura i territori que proporciona aquesta proposta, la intervenció es durà a terme amb la complicitat de l'àrea d'Història, amb l'objectiu d'elaborar una proposta interdisciplinària.

5.2.5 Observació de la intervenció

Durant la seqüència didàctica, caldrà observar quin és el grau d'implicació dels alumnes abans, durant i després de l'eixida.

El professor haurà d'avaluar quina és la motivació dels alumnes a l'hora d'elaborar les activitats, el grau de participació durant les activitats, i la interacció entre companys, així com la capacitat de relacionar el contingut del text amb el context històric, social i cultural.

5.2.6 Avaluació

Per avaluar la proposta es farà servir una rúbrica holística mitjançant la qual s'avaluarà la capacitat d'interpretació i reflexió feta a partir de la lectura, la participació i el treball cooperatiu.

5.2.7 Divulgació, revisió i implementació

Un cop realitzada la proposta i analitzats els resultats caldrà fer-ne una valoració, la qual ha de determinar si s'han assolit els objectius. En cas de no haver-se aconseguit o davant la voluntat de millorar-los la proposta s'haurà de sotmetre a revisió amb la intenció de poder-la implementar en ocasions futures amb més èxit.

VI. BIBLIOGRAFIA

- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. GENERALITAT DE CATALUNYA (2015). *L'hàbit lector i el temps de lectura a l'educació secundària* [en línia]. Girona: Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 7 de gener de 2017]. http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0032/029e5f9d-aff1-4fae-baba-944b3378d360/05_temps_lectura_secundaria.pdf
- PISA (2015). *Programa para la Evaluación Internacional de los Alumnos. Informe español* (2015) [en línia]. [Data de consulta: 7 de gener de 2017]. <http://www.mecd.gob.es/dctm/inee/internacional/pisa2015/pisa2015preliminarok.pdf?documentId=0901e72b8228b93c>.
- ROIG SALA, JOSEP LL. (2015). *Resurrecció i mort de G.T.* València: Tres i Quatre.

VII. ANNEXOS

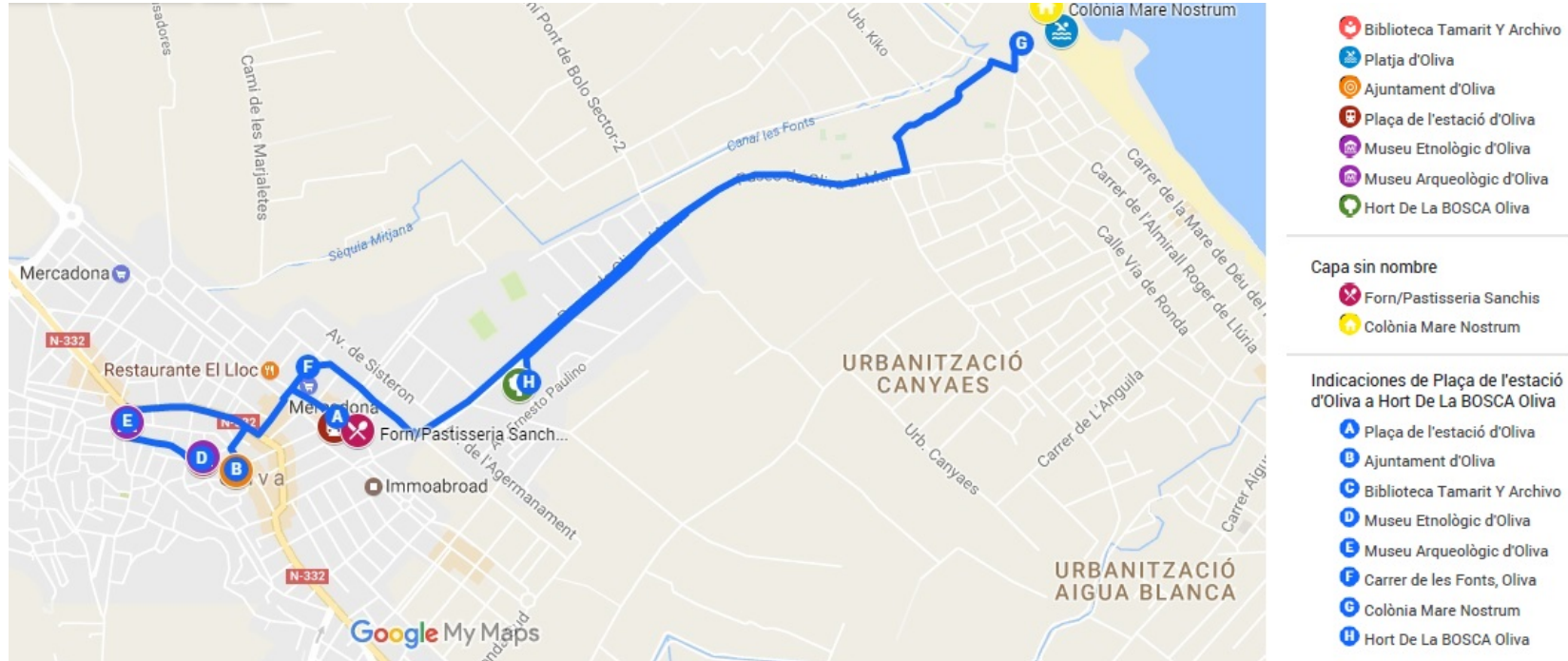
7.1. FRAGMENTS DE L'OBRA

1. «La vaig obligar a seure, li vaig demanar que m'explicara el què. Aleshores va traure una de les maletes, tota plena de papers. havia tret partit a la informàtica i a les impressores. tot es resumia, efectivament, en Oliva. Un poble costaner, pràcticament a mig camí entre València i Alacant, on ella centrava la seua infantesa». (Roig 2015:58)
2. «De sobte, tot llegint aquells fulls, em va envair la sensació tendra que no hi estava obligada, que volia acompanyar-la en aquell viatge, que si el tren ja no arribava a aquell poble anomenat Oliva perquè havien tret les vies i ja no les havien tornades a posar mai més, no era només per la incompetència dels governants, sinó perquè ella es veiera obligada a demanar-me ajuda, perquè jo la poguera veure com una xiqueta, com una persona que no tenia temps per a demostrar-me com m'estimava perquè la vida li havia construït una crosta i obligada a esllomar-se per trobar una vida un poc per damunt de la supervivència.» (Roig 2015:59)
3. «Jo pensava, també sense cap motiu, que Oliva seria un poble menut i senzill, però no. I en l'embolic dels carrers em vaig veure obligada a deixar ma mare a l'hotel mentre el buscava. La vaig deixar que llegia o es mirava el catàleg de l'exposició, emocionada encara, mentre lluïa, orgullosa, el pin a la camisa, com un fermall.» (Roig 2015:69)
4. «L'ajuntament, un edifici indefinit a mig camí entre voler ser modernista o neoclàssic o noucentista, era tancat, però a dins hi havia una centraleta de la policia local on ens van informar que estaven molt entretinguts perquè al cap d'un parell d'hores es clausurava una exposició sobre els refugiats de la Guerra Civil i venia un cònsol de Noruega a l'acte.» (Roig 2015:60)
5. «El cas és que ens vam espavilar per arribar a bona hora a la nostra cita, just davant de l'ajuntament, una placeta menuda i asimètrica, lleugerament agradable, sense pretensions i distàncies.» (Roig 2015:64)

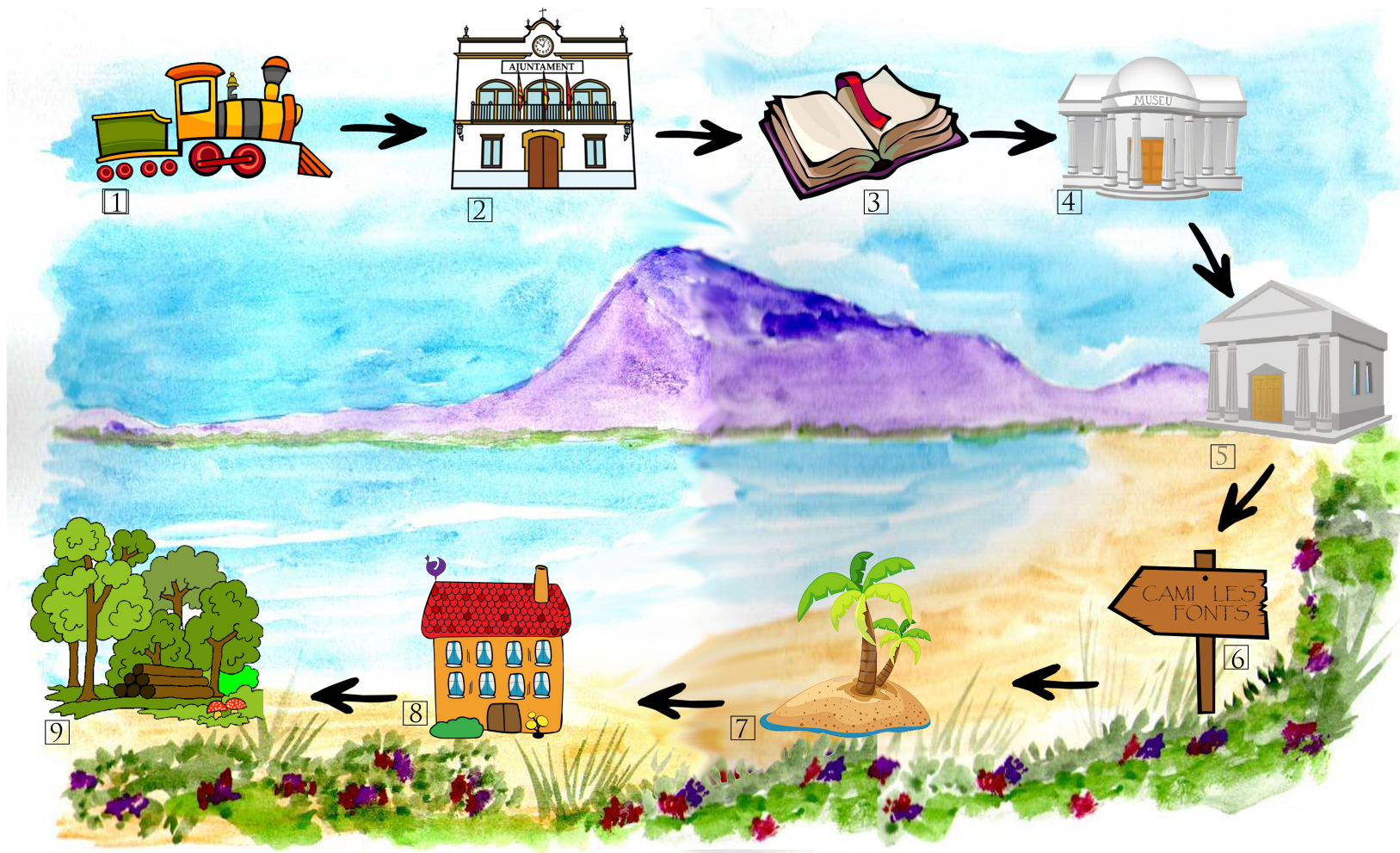
6. «La següent casa, que era una biblioteca, estava tancada, de manera que férem marxa enrere, cap al museu on, efectivament, l'exposició ocupava la primera planta i el que serien les golfes. Tots els espais eren distribuïts d'una manera caòtica i eren propis d'un habitatge construït en diverses fases, perfecte per a il·lustrar l'evolució de l'agricultura i l'emmagatzematge però amb unes escales costerudes que van requerir molt d'esforç per part de ma mare.» (Roig 2015:61)
7. «La primera de les cases era un museu etnològic d'aquells sense massa interès, que pretenia explicar una mica com era la vida en segles pretèrits, però que moltes vegades semblaven el lloc perfecte on dipositar les andròmines que ocupaven espai a les cambres de les cases antigues.» (Roig 2015:61)
8. «L'olor dels tarongers sobre el seu cap, la terra tèbia, ella el va besar, i el va ajudar en la impaciència. Ella no li demanava res més que l'ara, no li demanava promeses perquè tots dos sabien que quedava poc, que s'acabava. Però aquell ara era tan urgent i tan exacte que en tota una eternitat no l'esborraria.» (Roig 2015:118)
9. «En concret aquest poble que es deia Oliva, hi havien muntat un hospital infantil i algunes colònies per a xiquets de la guerra i ara, no-se-sap-quants-milers-d'anys-després, a un historiador no tan sols se li havia ocorregut de realitzar una exposició sobre això, sinó que, a més, havia aconseguit posar-se en contacte amb elles i els havia pagat el viatge per a assistir a la inauguració. Més valia tard que mai...» (Roig 2015:36)
10. «Jo, més pràctica, li vaig comentar que no havíem estat capaces de trobar la colònia on havia estat ma mare i ell, amablement, ens va explicar que l'endemà, hi acompanyaria dues persones noruegues (...) que havien participat en l'organització de tot allò.» (Roig 2015:63)
11. «(...)a Oliva —on va estar ma mare— era un dels llocs on es van establir els noruecs. (...) La vida a les residències es veia poc afectada pels horrors de la guerra. Els xiquets rebien l'ensenyament que els corresponia a més de gaudir dels jocs, l'aire, les basses i, en alguns casos, fins i tot del mar.» (Roig 2015:59)
12. «(...) pensava que a Oliva, sent una ciutat de platja relativament a prop de Benidorm, seria tot ple d'hotels, però, en efecte només n'hi ha dos de grans, que curiosament són a més de set quilòmetres l'un de l'altre. (...) l'hotelet on s'allotjaren elles és situat al carrer Sant Lluís.» (Roig 2015:77)

13. «El parc era frondós, antic, una antiga casa d'estiueig llargament abandonada, on la vegetació havia sobreviscut gràcies a la humitat natural del terreny. La casa central, pretenciosa i amb acabats cars, havia estat saquejada de la Guerra Civil ençà, fins arribar a la ruïna total. (...) tant la casa annexa que aprofitava de cotxera com el jardí van sobreviure prou de temps perquè l'ajuntament, més de cinquanta anys després, optarà per construir-hi un parc tot aprofitant la vegetació supervivent i la cotxera. (...) van acabar el jardí amb un llac artificial, uns quants caminets entre els arbres, una zona de jocs infantils amb arena fina de la mar i un hortet amb arbres típics de la zona.» (Roig 2015:109-110)
14. «L'endemà, quan es va alçar tard, el carrer bullia de policia. Havien trobar un home major mort al parc, possiblement desorientat, o per un infart o qualsevol cosa.» (Roig 2015:119)
15. «Hi havia un altre document sobre un altre cas; el d'un ancià noruec que havia mort, possiblement d'un infart, en un parc públic d'Oliva. La família l'havia fer incinerar per no haver de repatriar el cos.» (Roig 2015:105)

7.2. MAPA DE LA RUTA

7.3. TRIPTIC DE LA RUTA

I MORT D'OLIVA

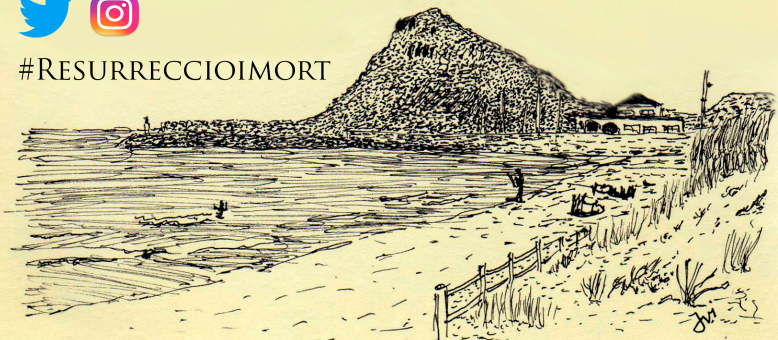
4T ESO
IES COTES BAIXES
(ALCOI)
12 D'ABRIL 2017

RUTA LITERÀRIA

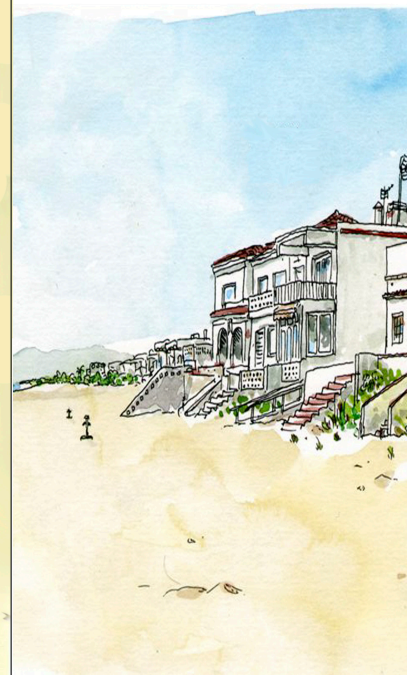
- EIXIDA DEL CENTRE
- ARRIBADA LA PLAÇA DE L'ESTACIÓ D'OLIVA I ESMORZAR
- VISITA AL MUSEU ETNOGRÀFIC
- DINAR A LA PLATJA
- VISITA A LA BIBLIOTECA TAMARIT
- VISITA A L'HORT DE LA BOSCA
- VISITA AL MUSEU ARQUEOLÒGIC
- EIXIDA CAP A LA PLATJA PEL CAMÍ LES FONTS
- VISITA A LA COLÒNIA MARE NOSTRUM
- ARRIBADA A LA PLATJA I XERRADA AMB L'AUTOR
- VISITA A LA BIBLIOTECA TAMARIT
- VISITA A L'AJUNTAMENT D'OLIVA
- TORNADA A ALCOI

#RESURRECCIOIMORT

RESURRECCIÓ

ALBA ALCANYÍS
LUCIA ARANDA
NÚRIA PONS